

УДК 528.4

канд. наук з держ. управління Ісаєнко Д.В.,
isaienko.d.v.@gmail.com, orcid.org/0000-0002-6093-3967,
Конфедерація будівельників України, м. Київ

СУБ'ЄКТИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У БУДІВНИЦТВІ

Проаналізовано та сформовано структуру суб'єктів технічного регулювання у будівництві. Розглянуто та проведено критичний аналіз основних існуючих функцій суб'єктів у сфері технічного регулювання та запропоновано новий перелік функцій з огляду на сучасні вимоги.

Ключові слова: технічне регулювання у будівництві, суб'єкти технічного регулювання у будівництві, функції суб'єктів технічного регулювання у будівництві.

Важливим питанням щодо визначення функцій різних учасників системи технічного регулювання у будівництві є створення чіткої структури суб'єктів технічного регулювання. Саме від цієї структуризації, а також від чіткого визначення обсягів функцій кожного з суб'єктів технічного регулювання залежить правильність роботи всіх механізмів системи технічного регулювання будівельної галузі.

Сьогодні на етапі, коли механізми технічного регулювання у будівельній галузі лише тільки формуються, визначення суб'єктів у цій сфері є надзвичайно важливим. Крім того, необхідно, щоб функції цих суб'єктів, по можливості, не перетиналися та були чітко сформульовані. У зв'язку з цим доцільніше було б визначити суб'єктів за складовими технічного регулювання.

Загалом, під суб'єктом діяльності повинен матися на увазі суб'єкт права, який має свої права та обов'язки з метою реалізації повноважень в межах даної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про будівельні норми», суб'єктами нормування у будівництві (рис. 1) є:

- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва;
- міністерства, до повноважень яких належать питання з нормування у будівництві [1].

На сьогодні центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, є Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Мінрегіон України).

Перелік міністерств, до повноважень яких належать питання з нормування у будівництві, затверджений Кабінетом Міністрів України. Серед них (крім Мінрегіону) є:

Мінагрополітики (Міністерство аграрної політики та продовольства України);
 МВС (Міністерство внутрішніх справ України);
 Мінвуглепром (Міністерство вугільної промисловості України);
 Мінпаливенерго (Міністерство палива та енергетики України);
 Мінпромполітики (Міністерство промислової політики України);
 Мінінфраструктури (Міністерство інфраструктури України);
 Міноборони (Міністерство оборони України);
 Укравтодор (Державне агентство автомобільних доріг України);
 Держводгосп (Державне агентство водних ресурсів України);
 Держкомрибгосп (Державне агентство рибного господарства України);
 Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації [2].

Суб'єкти нормування у будівництві

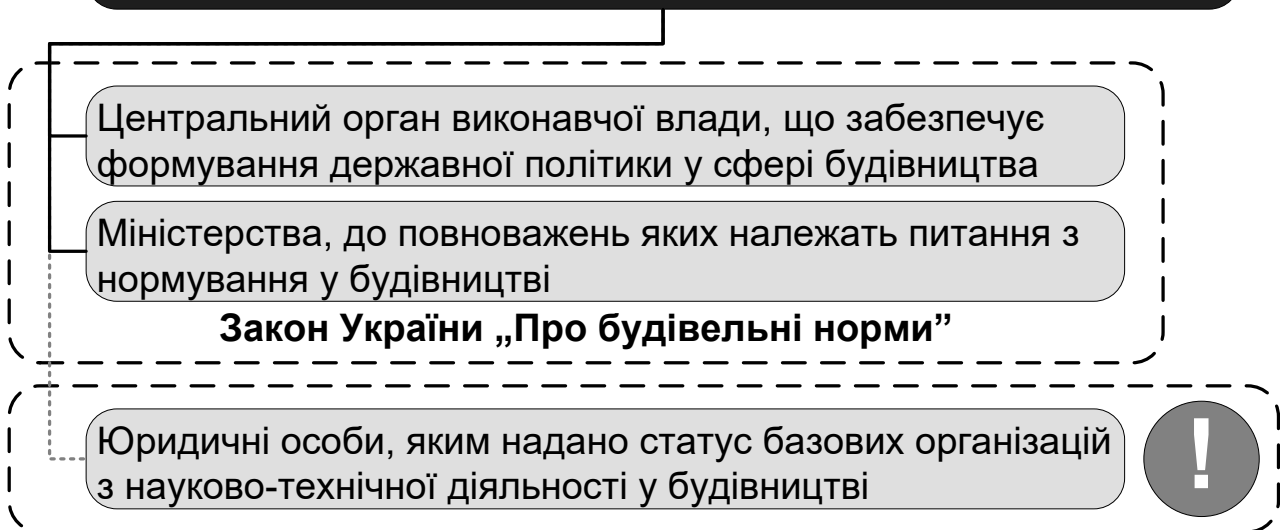

Рис. 1. Структура суб'єктів нормування у будівництві

У цьому переліку є певні неузгодженості із Законом України «Про будівельні норми», в якому говориться, що суб'єктами нормування у будівництві можуть бути міністерства. Однак, як ми бачимо з наведеного переліку, тут присутні державні агентства та державна служба, не кажучи вже про те, що деяких міністерств на сьогодні взагалі не існує у зв'язку з їх ліквідацією або реорганізацією. Тому цей перелік потребує коригування.

Однак наведений на рис. 1 перелік суб'єктів не є повним, оскільки в системі нормування у будівництві також задіяні юридичні особи, яким надано в установленому порядку статус базової організації з науково-технічної діяльності, основним завданням яких є розроблення та супровід будівельних норм, які закріплені за цією базовою організацією.

Відповідно до Закону України «Про стандартизацію», суб'єктами стандартизації (рис. 2) є:

- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації;
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації;
- національний орган стандартизації;
- технічні комітети стандартизації;
- підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію

[3].

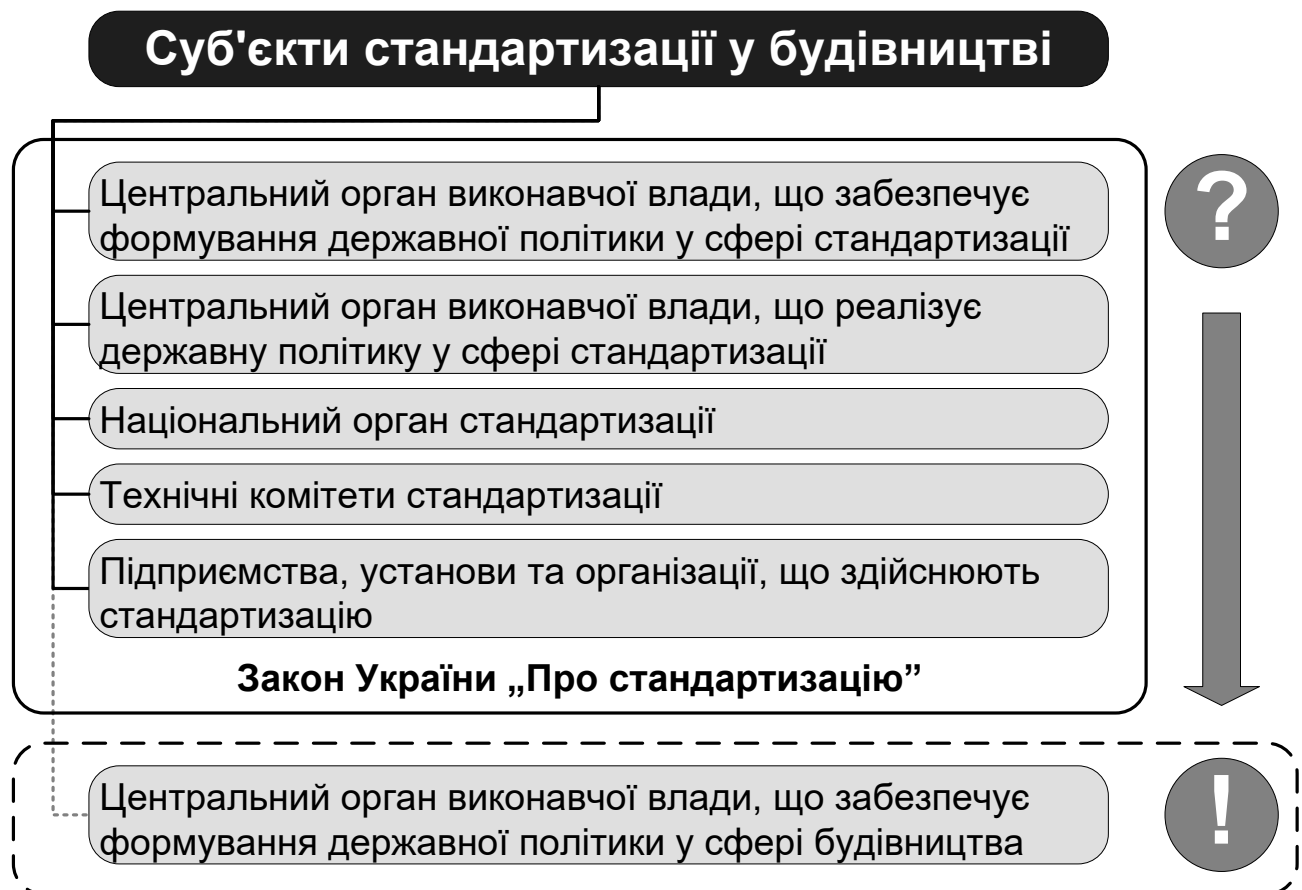

Рис. 2. Структура суб'єктів стандартизації

Функції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері стандартизації, покладено на

Міністерство економічного розвитку та торгівлі України (Мінекономрозвитку України).

Взагалі міжнародна практика організації робіт у сфері стандартизації свідчить про те, що провідну роль у цьому процесі відіграють професійні об'єднання, зацікавлені у створенні повноцінної системи стандартизації, супроводі та підтриманні в актуальному стані чинних стандартів. Органи влади можуть лише брати участь у цьому процесі.

З метою адаптації системи стандартизації у сфері будівництва в Україні розроблено відповідний законопроект на основі Регламенту ЄС № 305. Цей проект закону знаходиться зараз на розгляді у Верховній Раді України.

Однак на перехідний період від традиційної системи організації стандартизації до сучасної, яка відповідає міжнародному досвіду, а також враховуючи, що питання стандартизації нерозривно пов'язані з нормативними вимогами, які містяться у будівельних нормах, вважається за доцільне повернути скасовані у 2016 році делеговані повноваження з питань стандартизації у будівництві та промисловості будівельних матеріалів до Мінрегіону України, тобто до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва. У зв'язку з цим перелік суб'єктів стандартизації у будівництві пропонується доповнити центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

Відповідно до встановлених правових засад з питань оцінки відповідності суб'єктами оцінки відповідності у будівництві (рис. 3) є:

- Кабінет Міністрів України;
- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері технічного регулювання;
- центральний орган виконавчої влади, уповноважений призначати органи з оцінки відповідності;
- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва;
- органи з оцінки відповідності;
- суб'єкти господарювання (виробники, уповноважені представники, імпортери та розповсюджувачі);
- інші заінтересовані сторони [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Функції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері технічного регулювання, покладено на Мінекономрозвитку України.

Суб'єкти оцінки відповідності у будівництві

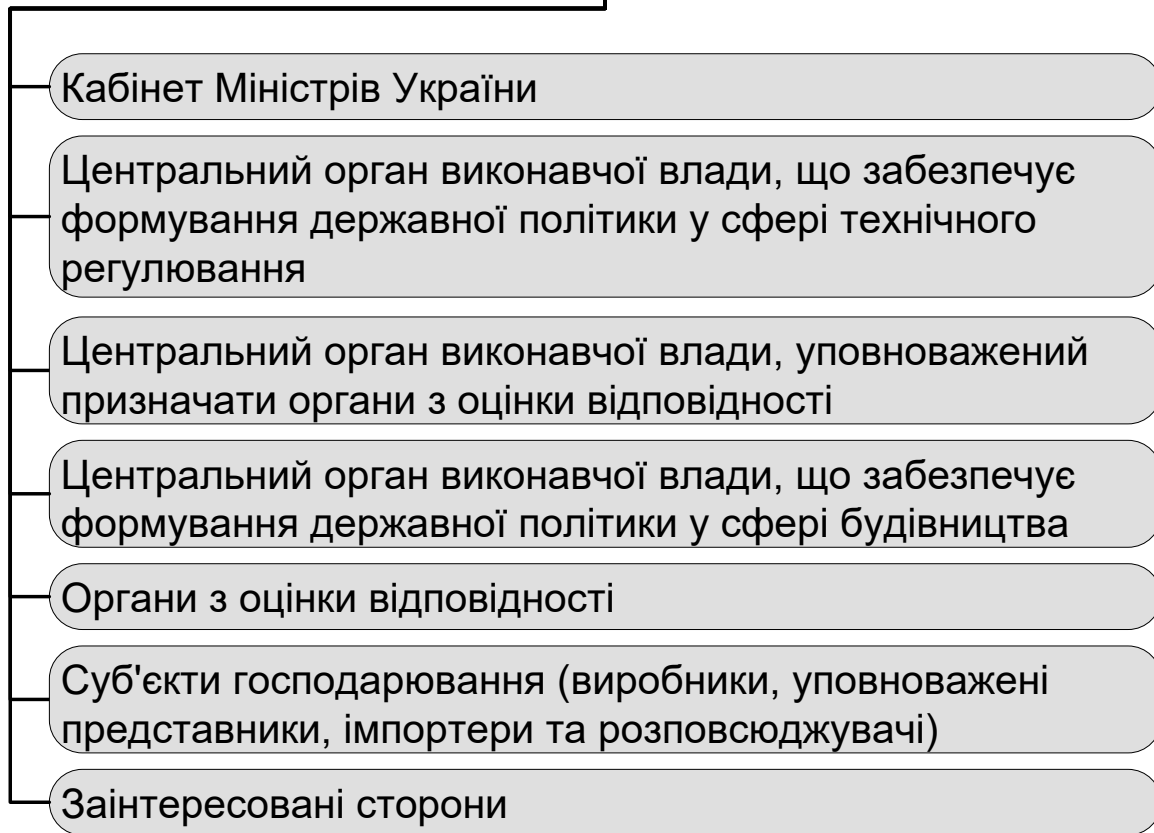

Рис. 3. Структура суб'єктів оцінки відповідності у будівництві

Функції центрального органу виконавчої влади, уповноваженого призначати органи з оцінки відповідності, покладено також на Мінекономрозвитку України, який призначає ці органи відповідно до пропозицій центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва (Мінрегіон України). Це наочно підтверджує, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, також має бути внесений до структури суб'єктів оцінки відповідності у сфері будівництва та промисловості будівельних матеріалів.

Суб'єктами державного ринкового нагляду у будівельній галузі є Державна архітектурно-будівельна інспекція та її територіальні органи.

В результаті аналізу структури суб'єктів нормування, стандартизації, оцінки відповідності та державного ринкового нагляду у будівництві, можна створити узагальнену структуру суб'єктів технічного регулювання у будівництві шляхом об'єднання деяких суб'єктів, які повторюються в різних складових технічного регулювання (рис. 4).

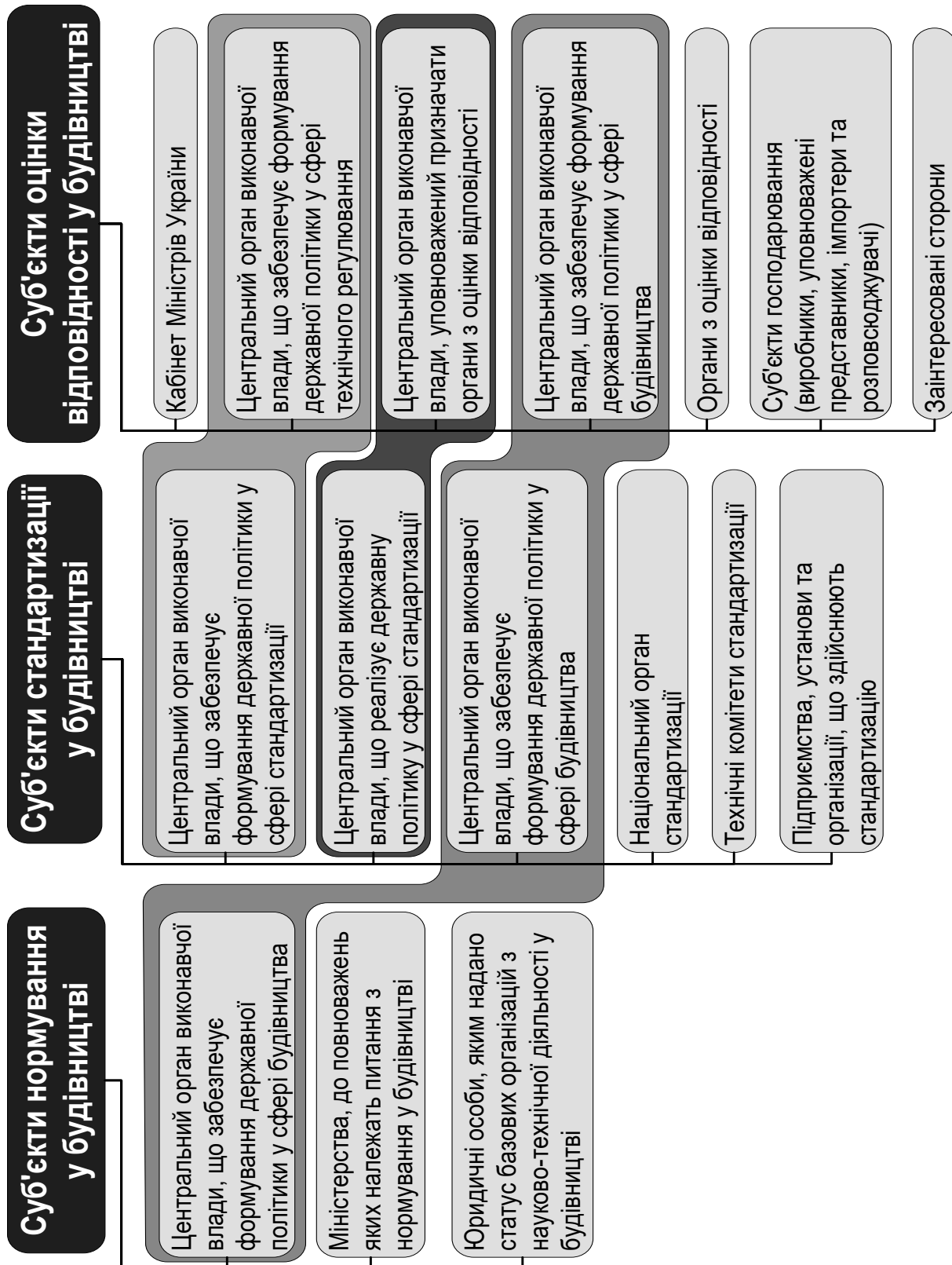

Рис. 4. Структура суб'єктів технічного регулювання у будівництві

Отже, суб'єктами технічного регулювання є (рис. 5):

- Кабінет Міністрів України;
- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері технічного регулювання (Мінекономрозвитку);

Суб'єкти технічного регулювання у будівництві

Рис. 5. Узагальнена структура суб'єктів технічного регулювання у будівництві

- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання (Мінекономрозвитку);
- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва (Мінрегіон);

- міністерства, до повноважень яких належать питання з нормування у будівництві;
- Національний орган стандартизації;
- юридичні особи, яким надано статус базової організації з науково-технічної діяльності у будівництві;
- технічні комітети стандартизації;
- органи з оцінки відповідності;
- підприємства, установи та організації, що займаються стандартизацією;
- суб'єкти господарювання (виробники, уповноважені представники, імпортери та розповсюджувачі);
- інші зацікавлені сторони.

Функції кожного із суб'єктів технічного регулювання в будівельній галузі повинні визначатися на законодавчому рівні та враховувати міжнародний досвід формування системи технічного регулювання в цілому та її окремих складових, а також передбачати при визначенні цих функцій максимально можливе невтручання органів влади у процеси ринкового регулювання всередині галузі. Тільки завдяки визначенню прозорих функцій всіх суб'єктів технічного регулювання можливе створення повноцінних механізмів технічного регулювання, реалізація яких дозволить сформувати будівельний комплекс України як сучасну конкурентоспроможну галузь економіки.

Список використаних джерел

1. Про будівельні норми [Текст] : Закон України від 5 листопада 2009 року № 1704-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 5. – Ст.41. – Із змінами, внесеними згідно із законами України: від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 34. – Ст.343; від 22 грудня 2011 р. № 4220-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 29. – Ст.345; від 16 жовтня 2012 р. № 5459-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 48. – Ст.682; від 20 листопада 2012 р. № 5496-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 1. – Ст.4.
2. Про затвердження переліку центральних органів виконавчої влади, до повноважень яких належить питання нормування у будівництві [Текст] : постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2010 р. № 197 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 14. – Стор. 54. – Ст.676. – Зі змінами, внесеними згідно із постановами Кабінету Міністрів України: від 28 грудня 2011 р. № 1390 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 3. – Стор. 29. – Ст.85. – Код акту 60066/2012; від 29 травня 2013 р. № 380 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 41. – Стор. 22. – Ст.1477. – Код акту 67320/2013.

3. Про стандартизацію [Текст] : Закон України від 5 червня 2014 р. № 1315-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 31. – Ст.1058. – Зі змінами, внесеними згідно із Законом України від 15 січня 2015 р. № 124-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 14. – Ст.96.

4. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15 січня 2015 р. № 124-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 14. – Стор. 754. – Ст. 96.

канд. наук по гос. управленію Исаенко Д.В.,
Конфедерация строителей Украины, г .Київ

СУБЪЕКТЫ ТЕХНИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ

В статье проанализирована и сформирована структура субъектов технического регулирования в строительстве. Рассмотрен и проведен критический анализ основных существующих функций субъектов технического регулирования в строительстве и предложен новый перечень функций с учетом современных требований.

Ключевые слова: техническое регулирование в строительстве, субъекты технического регулирования в строительстве, функции субъектов технического регулирования в строительстве.

Isayenko D.V.

SUBJECTS OF TECHNICAL REGULATION IN CONSTRUCTION

The article has been analyzed and formed the structure of subjects of technical regulation in construction. Considered and conducted a critical analysis of the main existing features of the subjects of the technical regulation in construction and a new list of functions taking into account modern requirements.

Keywords: technical regulation in construction, the subjects of technical regulation in construction, features actors of technical regulation in construction.